

Letošnji plan sečnje lesa so Pavlovci izpolnili 100%-no

V ptujskem okraju pomagata razredčenju gozdov, zlasti kmečkih, ki zavzemajo 10.900 ha površine, izvedbi planskih nalog in obnavljanju gozdov.

Lanskoletni plan sečnje in odpreme tehničnega in taninskega lesa ter drv je bil izveden 110%no. Kmetje iz Dravkega polja so izpolnili svoje obveze iz predelov gozdov, ki jih je v ziml 1947-48 uničil sneg in vihar. Ta škoda je bila povzročena v ravninskih gozdovih lastnikov iz Cirkovcev, Pleterja, Slovenje vasi ter drugih vasi. Tudi kmetje iz Juršinc, Biša in Stoperc so pripomogli do pravočasne izpolnitve plana. Gozdni posestniki s Ptujске gore, Majšperka, Leskovca in Zetal pri tem niso dosegli vzgledne višine.

Po letošnjem planu sečnje bi morala biti celotna planska količina hlodovine iglavcev in listavcev ter lesa za tanin in drva posekana do 31. 3. t. l. ter spravljena na zbirna odzovna mesta. Po krivdi nezadostnega zanimanja KLO-jev in pomanjkljive pomoči množičnih organizacij ter odlašanja gozdnih lastnikov je doslej kljub letošnji ugodni ziml posekanih komaj 45% planske količine.

Nalogo sečnje so izvršili 100% kmetje iz Pavlovcev in Sesterž. Temu uspehu so se zelo približali tudi kmetje iz Središča, Obrežja, Lešnice, Ormožja, Loperšice, Leskovca in Dolene. Daleč za njimi pa zopet zaostajajo gozdni posestniki s Ptujске gore. Zg. Pristave, Narapelj in Cirkulan.

Administrativne priprave je izvedel gozdarski odsek OLO v Ptujju skupno s KLO-ji. Iz skrbi za strokovno in pravilno redčenje gozdov so logarji odkazali v kmečkih gozdovih drevesa za sečnjo. Pravočasno so bila določena tudi zbirna skladišča pri kmetijskih zadrukah, železniških postajah in žagah. Obvezniki oddaje lesa so seznanjeni tudi z obvezo odpreme lesa iz gozda na zbirno mesto.

Zraven tega, da nekoliko gozdnih posestnikov ni v danem času izpolnilo planske naloge priprave lesa za prevzem, poskušajo nekateri lastniki vprežne živine skrajšati delo oddaje lesa s tem, da ga pustijo ležati v svojih gozdovih. Tak način priprave lesa gotovo ne more pospeševati tempa gospodarskega razvoja v okviru planskih

vanja ima družba delovnih ljudi za take vaske domišljavce kazni in prisilno delo.

Pihler Franc je obsojen na 18 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom, plačilo stroškov kazenskega postopanja ter za zaplembo njemu lastnega premoženja.

Primer Pihler Franca je v opomin tistim večjim kmetom ptujskega okraja, ki še mislijo, da se bodo s svojim premoženjem upirali zakonom ljudske oblasti. Organi ljudske oblasti so v zaščito vseh poštenih delovnih ljudi, za vse špekulante pa so neizprosni izvrševalci ljudskih zakonov.

Ormož

Danes, 7. aprila se je začela pred senatom Okrajnega sodišča v Ptujju obravnavati proti obtoženim Šterman Milčič in Rudolfu, Skočič Julijani in Zoiki, Zidarč Ivanu in Veljar Jožetu iz Ormožja, proti Petek Antonu iz Vičancev, Santl Ivanu iz Male Subotice in Trnšek Frideriku iz Miklavža pri Ljutomeru.

Javni tožilec za okraj Ptuj jih je obtožil zaradi špekulacij s preprodajo življenjskih potrebščin: mesa, klobas, vina, žganja, prašičev, telet in goveda. So se znašle pred sodiščem osebe, ki jim so se znašle pred sodiščem osebe, ki jim je bilo vseeno, če se pri nas izvaja petletni plan ali ne, ker so dobro živeli. Jutri jim gotovo ne bo več vseeno, ko bodo razmišljale o času, ki ga bo treba preživeti med obsojenimi špekulanti brez svobode.

M. ILJIN

POVEST POLKOVNIKA PRŽEVALSKEGA

Nekoč mi je prišla v roke velika, težka knjiga — poročilo o znanstveni ekspediciji polkovnika Prževalskega. Spominjam se slike na eni prvih strani; slika je predstavljala skupino udeležencev ekspedicije. Kamor si pogledal, povsod so bile kokarde, naramniki, puške, sablje, in vsi raziskovalci so stali v vojaški drži z rokami ob sivu. Spodaj so bila imena: praporščak ta in ta poročnik ta in ta, štabni stotnik ta in ta. Nisi vedel, ali imaš pred seboj znanstveno ekspedicijo ali vojaški oddelek.

Oddelek je poveljeval polkovnik generalnega štaba Prževalski, znamenit raziskovalec.

Čujmo, kaj pripoveduje Prževalski sam:

...Kratek čas pred nami so prav v teh krajih, to je ob srednjem toku reke Urungu, prezimili Kirgizi, ki so poletli in jeseni leta 1878 zbežali z ruskega na kitajsko ozemlje. Vsega je ušlo 1800 nemadskih voz s približno 9000 dušami obeh spolov.

Begunci so se ustavili deloma v južnem Altaju, deloma pa ob reki Urungu. In sicer so prišli sem potem ko so najprej poskusili priti iz Balun-Tehaja naravnost h Gučenu. Pustinja pa je bila neprehodna in begunci so bili prisiljeni vrniti se k reki Urungu, kjer so prebili svojo zimo v strašni bedi, ker niso imeli krme za živino.

Pot nas je vodila ob srednjem Urungu

nalog Vprašanje prevoznih možnosti je zato tudi zakomito urejeno. Uredba o obveznih prevoznih tarifah v gozdarski in lesni industriji z dne 16. sept. 1948 varuje red prevozov s tem, da predpisuje kaznovanje izmikavec z denarno kaznijo do 10.000 din ali do 20 dni poboljševalnega dela. V postopku so že zaradi izmikanja vožnjam iz Dobrine Dajko Janez, Orlač Jože, Stepišek Anton in Kores Karl, ki imajo vprežno živino, pa niso hoteli iti z njo v pomoč državni gozdni upravi iz Rogatca, če-

Novi domovi delovnih ljudi na Strnišču

Levo od železniške postaje Strniščetovarna pa do postaje Sv. Lovrenc pretečajo borov gozd mogočne zgradbe in objekti velike nove tovarne, ene izmed kapitalnih graditev Petletnega plana. Desno od postaje pa je velika obdelovalna ploskev, tovarniška ekonomija, ki meri nad 100 ha orne zemlje ter novo postavljena stanovanjska kolonija.

Mnogo mlajših borov so na Strnišču v rasti prehiteli stanovanjski bloki z elegantnimi, modernimi in udobnimi stanovanji za delavce. Parole o izboljšanju življenjskega standarda čutijo stanovalci v novi koloniji, že kot dejstvo. Nekaterim je bilo težko razložiti bistvo socialističnega gospodarstva, sedaj pa to razumejo in zvesto čuvajo vso družbeno imovino, ki jim je v pomoč za boljše življenje.

Med delavci in nameščenci v koloniji

V poslovalnici št. 25 Okrajnega magazina v Ormožu so skopi z moko in maščobo

Organi trgovinske inšpekcije Okrajnega ljudskega odbora v Ptujju so izvršili v zadnjem času kontrolo med drugim tudi v poslovalnici št. 25 Okrajnega magazina v Ormožu.

Ugotovljeni višek enotne moke v teži 216 kg, koruzne moke 182 kg in primanjkljaj 10 kg maščob dokazuje, da gre poslovođa Svenšek Janez preko tega, da je mogoče doseči viške in manjke s skopuštvo pri tehtanju ali pa s površnim ravnanjem z nakaznicami garantirane preskrbe. Te predstavljajo za mnoge delovne ljudi edino možnost nabave osnovnih življenjskih potrebščin.

Višek in primanjkljaj nastajata te na škodo delovnih ljudi. Mnogi v svoji prezaposlenosti in skromnosti nimajo časa in prilike ugotavljati, kdo jim v življenju pomaga ali kdo jim povzroča škodo, zato pa imajo svoje organe oblasti, ki ščitijo njihove pravice.

Poslovođa Svenšek je hotel viške opravičiti s trditvijo, da izdaja ljudem dobropise, če jim trenutno ne more dati blaga, za dobropise pa ne vodi evidence. Značilnost tega postopka je v tem, da delovni ljudje na ta način ne morejo pričakovati od trgovskih uslužbencev, da bi jih ti opozorili na dobroimetje v živježu, ko je na razpolago. Če zgubijo ali založijo dobropis, so zgubili možnost dviga dobroimetja živil. Ker ni evidence tega dobroimetja, ni mogoče kontrolirati, ali je dolg delovnim ljudem poravnal ali ne. To je poznan način, ki se ga še poslužujejo površni in ljudstvu nenaklonjeni trgovski uslužbenci.

Poslovođa Svenšek je bil zaradi teh nepravilnosti kaznovan z enomesecnim 10% odtelglajem od bruto plače.

Taki primeri bodo odpadli, ko bodo spremljali vse pojave napak v trgovski mreži funkcionarji množičnih organizacij in množične kontrole, ki imajo možnost nuditi vsestransko pomoč delovnemu ljudstvu, kjer koli se pojavljajo nepravilnosti.

ravno so imeli tozadevni nalog od IO OLO v Ptujju.

Prikazani nezadostni uspeh izvršitve sečnje lesa v ptujskem okraju nikakor ne bo ostal končna postavka za špekulante-podince v vrsti gozdnih gospodarjev, ki se poskušajo izmakniti dolžnostim, da bi na ta način ohranili svoje gozdno bogastvo.

Krajevni politični in oblastni funkcionarji bodo morali z ukrepi in prepričevanjem pomagati do izboljšanja uspeha. Brezdvomno bodo morali mimo nekaterih neposlušnih špekulantov ter jih prepustiti organom ljudske oblasti, ki ščitijo družbeno zakonitost in plansko disciplino.

BO.

Tečaj učencev lesne stroke v tuju uspešno končan

Sole za učence v gospodarstvu so v LR Sloveniji letos pritegnile na tečaje raznih strok veliko število obrtniškega naraščaja iz delavskih in malokmečkih družin. Izpopolnile so jim splošno, politično in strokovno znanje in izkušnje ter jih po končanem tečaju pustile nazaj na prejšnja in nova mesta.

V Ptujju je končal 31. marca t. l. tečaj šole za učence v gospodarstvu lesne stroke. 89 učencev iz vseh delov Slovenije je skozi 3 mesece pridobivalo na znanju. Kolektivno življenje in delo sta tekom tečaja iztrgala te mlade ljudi iz lesnega obzora raznih manjših in srednjih delavnic ter jih postavila pred široko delovno polje planskega gospodarstva socialistične družbe. Iz pomanjkljive strokovne vzgoje, ki jo ponujajo nekateri mojstri obrtniki in iz razredne nerazgledanosti so tekom tečaja dvignjeni mladinci spoznali nujnost stalnega izobraževanja in potrebo po dviganju in zaostalosti na višino zavednih in izobraženih delovnih ljudi.

Največje število tečajnikov je poslal v Ptuj v izpopolnitev okraj Ljubljana-okolica in sicer 13 mladincev, Maribor-okolica 10, Trbovlje in Slovenska Bistrica po 1 mladince, ptujška okraj pa samo 4 mladince-vajence. Prišli so iz delavskih obrtniških in maloposestniških družin. Mnogi so lahko sledili predavanjem 14 predavateljev in praktičnemu delu v lastni delavnici, dočim je par tečajnikov čutilo težke posledice izkoriščevalskih oblik preteklosti, ob katerih si niso pridobili niti osnovnih oblik predizobrazbe, se manj pa, da bi se strokovno zpopolnjevali.

Dne 3. aprila t. l. se je vršila v Domu učencev v Ptujju zaključno proslava s 14 točkami sporeda. Na proslavi so bila tečajnikom izročena spriče-

vala. Od 89 tečajnikov 3 razredov jih je izdelalo 83,45%, padlo 15,4%, 1,15% pa ostalo neocenjenih. Pri strokovnem izpitu za pomočnike je bilo 6 odličnjakov, 13 prav dobrih, 19 dobrih in 16 zadostnih.

Vzgladni mladinci so prejeli od šole v znak priznanja za marljivo učenje in tovariško obnašanje nagrade v obliki poljudno znanstvenih knjig, na drugi strani pa so tečajniki v znak hvaležnosti obdarili upravnika tov. Rojca Jožeta in razrednike s knjižnimi darili.

Kulturno prosvetni del proslave je dokazal, da so med obrtniško mladino raznovrstni talenti.

V nagovorih upravnika šole tov. Rojca člana OK KPS tov. Leskovca in drugih je bilo tečajnikom nakazano, da se socialistični kvalificirani delavci ne smejo omejevati samo na svoje strokovne sposobnosti in jelo v delavnici, temveč se morajo čutiti doma v vseh sektorjih političnega, kulturno prosvetnega in gospodarskega dela, da z vsem znanjem in sposobnostmi pomagajo svoji okolici iz zaostalosti in nerazgledanosti, da se čutijo kot aktivisti za razvoj napredka in kulture. Pomagati morajo povsod odkrivati ostanke oblik nepravilnega postopanja z delovnimi ljudmi in podpirati ukrepe za odpravo takih pojavov.

Udeleževanje tečajnikov pri raznih akcijah jim je dalo priliko, da so spoznali organizacijske prieme in načine pomoči množičnih organizacij in odprave napak, ki ovirajo množico delo.

Popoldne so si tečajniki skupno gostili dopoldnevne proslave in predavatelji ogledali zanimivosti državnega posestva v Podlehniku, da bodo v domačih krajih ljudstvu pojasnili, kako se razvija državni kmetijski sektor v ptujskem okraju.

Ustanovitev „Leteče brigade“ pri Gradisu na Strnišču

Ze lanj oktobra se je začela pri »GRADISU« v Strnišču formirati »Leteča četa«. Vanjo se je spočetoma prijavilo 60 mladincev in mladink. Prvotni lepi uspehi so bili doseženi s pomočjo pri gradnji zadrudnih domov, pri čiščenju in planiranju taborišča, razkladanju gradbenega materiala z vagonov in drugih delih.

Ko so videli ostali mladinci, kake uspehe dosega »Leteča četa«, so se ji pridružili ter zvišali število na 60 mladincev-delavcev in vajencev.

Nadaljnji razvoj je pokazal nujnost ustanovitve še ene »Leteče čete«. Tako je prišlo do nastanka »Leteče brigade«. Tozadevne velike zasluge imata tov. Lovrenčič Jože in tov. Zupančič Berto. Kot komandant brigade skrbi za delo in za pravilno razvrstitev delovne sile.

Gradisova mladina se zaveda veličine in važnosti tovarne na Strnišču, zato zalaga vse svoje sile, da bi bila ta kapitalna zgradba čimprej in čimbolje dovršena in da bi pred planskim rokom prevzela veliko nalogo pri gradnji socializma.

VS.

Važno

Priprave za zamenjavo osebnih izkaznic.

Na podlagi Uredbe FLRJ (Uradni list 49/388) in po nalogu Odseka za notranje zadeve obveščamo prebivalstvo Ptujja, da se bodo izdajale nove osebne izkaznice.

Vsled tega pozivamo prebivalstvo, da si preskrbi najpozneje do 15. maja 1949 fotografije (2 kom. v velikosti 3x4), ki pa ne emeta biti starejši od treh let. Slike stanejo 50 din. Fotografiranje je možno takoj.

Dan izdaje novih osebnih izkaznic bo naknadno določen.

Vsi nad 16 let stari državljani naj imajo pripravljen tudi dokument o identiteti, n. pr. uslužbenko ali delavsko knjižico, staro osebno izkaznico, rojstni list ali šolsko spričevalo ali potrdilo o vpisu v državljansko knjigo, kdor drugih dokumentov nima.

Smrt fašizmu — svoboda narodul
Predsednik MLO Ptuj
Vogrinc Janko, I. r.

Naročniki, ki niso plačali naročnine za I. četrtletje, naj to storijo takoj.

Kurež Albert iz Moškanjcev je podaril zadrudnemu domu din 8.776

Zgodovino gradnje zadrudnega doma v Gorisnici prepletajo imena delavcev in kmetov iz Gorisnice in okolice, ki se trudijo, da bi bila zgraditev zadrudnega doma praktičen dokaz naših potreb za kulturno-prosvetnim in gospodarski izpopolnjevanjem. Prepletajo jo tudi imena oseb, ki hočejo ostati vse življenje revolucionarnim družbenim procesom kot privesek s pričakovanjem in zahtevami, brez čuta za žrtve, ki so potrebne za dosego družbenih ciljev v domači okolici, v naši državi in v vsem svetu.

Tov. Kurež Albert iz Moškanjcev si zasluži, da ga prištevajo graditelji zadrudnega doma v Gorisnici med svoje dobre zaveznike. Odboru za gradnjo zadrudnega doma je izročil din 8.776.—. Tekom narodno-osvobodilne borbe je dal posojilo, ki mu je bilo sedaj vrnjeno. Prejeti znesek je podaril za nabavo materiala za zadrudni dom v Gorisnici, za zgradbo, ki bo našim sedanjim in poznejšim rodovom dragoceno darilo. V zadrudnem domu se bo odražal družbeno politični in ekonomski razvoj naših vasi.

Ta primer odločnosti in zavedne pomoči zadrudnemu razvoju na ptujskem polju ni slučajni pojav ampak vzgled, ki zasluži s tega mesta svoje priznanje. Tov. Kurež se dobro zaveda, da je denar, pr. pomoček za nabavo materiala Le kolektivno delo na zadrudnem domu ustvarja iz tega zgradbo, ki bo tvorila gospodarsko-kulturni center Gorisnice in dom, v katerem se bodo dobro počutili vsi delovni ljudje Gorisnice in okolice ob poslovnih opravkih ter političnih in kulturnih prireditvah. P. A.

Gradivo prejetih člankov, ki zaradi pomanjkanja prostora niso mogli biti objavljeni, hranimo za delno uporabo pri poznejših obnavah problemov poedinih krajev.

POPRAVEK

V članku o VP 57649-č v številki 6 našega glasila mora biti v prvem odstavku: borec Safer Anton iz Slovenskih goric ne borec Šacer A iz Placarovcev

AKT S ŠTEVILKO IN PEČATOM

Zakaj so nomadi bežali?

Včasih pove zgodovinarju kakšen uradni akt, napisan v pisarni, navadno povelje s številko in pečatom več kakor vsi spomni očividcev.

Naj navedemo dve kratki povelji: 1. Povelje generala Kaufmanna generala Golovačevu od dne 6. julija 1873 s številko 1167:

»Pozivam Vas, da se nemudoma odpravite proti šotoriščem Jomudov ob hazavatskem kanalu in njegovih rokavih in da ta šotorišča popolnoma uničite, rodbine Jomudov pa do kraja iztrebite.«

2. Povelje generala Kaufmanna polkovniku Sarančevu od dne 6. julija 1873 s številko 1169:

»Vaše visoke blagorodje se mora nemudoma odpraviti na pohod po področju, kjer šotorijo Jomudi; te je treba z družinami vred uničiti in iztrebiti.«

Vojni zgodovinar general Terentjev pripoveduje v svoji knjigi, kako sta bili ti dve povelji izvršeni: »Golovačev je zbral vse koziaške častnike, jim sporočil povelje, ki ga je prejel od Kaufmanna, in zaključil nagovor takole: »Upam, da boste izvršili povelje brez razmišljanja in da se ne boste ozirali niti na spol niti na starost... Pobite vse!«

Konjenica je odjezdila za bežečimi Turkmeni (Jomudi so eno izmed turkmenskih plemen). Kmalu je stotinja barona Krüdnerna sporočila, da vidi levo od poti mnogo arb (visokih voz na dve kolesi) in ži-

vine, ki se pomika v smeri proti pustinji. Ko so Turkmeni opazili dohitevaljočo jih konjenico, so zapustili živino, izpregli konje in oddirjali Kozaki so planili na karavano in niso prizanesli nikomur; predvsem so pobili orožnike, ki so peš spremljali vozove.«

Tako so osvojili te kraje ruski generali.

Skupaj z vojsko so prišli v deželo tudi »mirni osvajalci«. Oddelek, ki je zavel Samarkand, so spremljali, kakor pripovedujejo zgodovinarji nameščenci trgovcev Hludova in Pervušina. Medtem ko so topničarji s topovi razbijali ilovnate zidove Samarkanda, so prirejali pomočniki gospodarji Hludova in Pervušina maše in molitve za zmago svojih slavni vojsk.

Generali so zasedali deželo in gradili v oazah utrjena mesta. Hludovi in Pervušini so ustanavljali v novih mestih podružnice, gradili skladišča in nakupovali namakana zemljišča.

Trgovci domačini tudi niso hoteli zaostajati za prišleci. Tudi oni so začeli nakupovati zemljišča in jih oddajati v zakup po parcelah; zakupnina je znašala pol žetve. V novih mestih so zgradili osvajalci tovarne za čiščenje bombaža. V teh tovarnah n. bilo skoraj nobenih strojev. Saj tam, kjer so roke poceni, stroji niso potrebni!

Delavci so se dušili od bombaževih vlaken in prahu.

Tako so se pridobitniki polastili oaz. Pustinje pa jim ni bilo mar. Zakaj naj

bi se bili industriji in trgovci lotili tako nedonosnega podjetja kakor je preobrazba pustinje? Vrhu tega niso bili niti sposobni za tako delo.

Zgodilo se je, da je vrhovni oblastnik v deželi, generalni gubernator, ukazal, ne da bi bil dolgo premišljal, naj se ob cestah v pustinji zasadijo drevesa — bela akacija, ajlant ali kakšno drugo redko drevo. In tes so brez pomisleka drevese zasadili. Toda drevesu niso hotela ubogati generalnega gubernatorja. Posušila so se in poginila v tubem podnebu na neprikladnih tleh.

V Gladni stepi so zgradili za namakanje kanal — »Kanal Nikolaja I.« A kako so ga zgradili? Ze po nekaj letih so se nasipi povsili, kanal se je napolnil z blatom in polja so se spremenila v močvirja.

Leta 1920 je obiskal Gladno stepe agronom Kurbatov, ki takole pripoveduje, kaj je našel:

»Selišča so zamočvirjena in zablata. Ohranila so se samo tista zemljišča, ki so bila najslabše namakana. Kulturnih rastlin ni videti, treba jih je dobesedno iskati na poljih ki jih prekriva visoka stepna trava.«

Ali se je izplačalo namakati pustinjo zato, da bi se spremenila v močvirje?

Pošiljajte nam več dopisov in več slik o gospodarskem in kulturnem razvoju ter napredku naših vasi.